

ТАШРИФ ҚОЛДИРИЛДИ

2001 йил 7 октябрь куни бевосита Ўзбекистон ҳудуди яқинида халқаро террорчилик тизимини йўқ қилиш бўйича кенг қўлмали операция бошлангани муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг 8-10 октябрь кунларига мўлжалланган Австрия Республикасига ташрифини қолдириш ҳақида қарор қабул қилинди.

Австрия Республикаси раҳбарияти ушбу қарорни маъқуллади.

Томонлар ўзаро ҳамкорликни ривожлантиришдан манфаатдорлигини яна бир қарра таъкидлади ва ташриф яқин келажақда амалга ошишига умид билдирди.

(ЎЗА)

АФҒОНИСТОНДАГИ ВОҚЕАЛАРГА БАҒИШЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигининг қабуллар уйида қўшни Афғонистонда содир бўлаётган воқеалар муносабати билан оммавий ахборот воситалари вакиллари учун брифинг ўтказилди.

Уни Ўзбекистон ташқи ишлар вазири А.Комилов ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Миллий хавфсизлик Кенгаши котиби М.Раҳмонкулов бошқарди.

Куни кеча АҚШ ҳарбий-ҳаво кучлари халқаро террорчиликка қарши кураш доирасида Афғонистоннинг Қобул, Қандаҳор, Жалолобод, Мозори Шариф ҳамда Ҳирот шаҳарларида ҳаводан зарба берди. Террорчилик тизимини йўқотиш борасида тузилган халқаро коалицияга жаҳоннинг аксарият давлатлари қўшилгани сир эмас. Ўзбекистон бир неча бор террор хуружини ўз бошидан кечирган давлат сифатида халқаро ҳамжамият танлаган бу йўлдан четда тура олмайд.

Брифингда таъкидланганидек, бу зарбалар афғон халқи ёки ислом динига эътиқод қилувчиларга эмас, балки халқаро террорчиликка қарши йўналтирилган ҳарбий тадбирдир. Бу фикрни АҚШ ва етакчи Ғарб давлатлари раҳбарлари қаторида Ўзбекистон Президенти ҳам ўз қўшларидан неча бор таъкидлаган. Ислам Каримов 5 октябрь куни журналистлар билан учрашиб, Афғонистон билан боғлиқ воқеалар юзасидан расмий баёнот эълон қилди ва Ўзбекистоннинг минтақадаги вазиятга муносабатини аниқ-равшан ифодалаб берди.

Лекин куни кеча АҚШ ва Буюк Британия қуролли кучлари Афғонистонга ҳаво зарбаси берганидан кейин хориждаги айрим оммавий ахборот воситалари турли асосиз миш-мишлар, ўйдирмалар тарқата бошлади. Гўё Ўзбекистон-Афғонистон чегарасида катта миқдорда қўшин тўпланаётгани, ҳадемай ҳарбий ҳаракатлар бошланиб кетиши мумкинлиги ҳақидаги хабарларнинг таги пуч экани кўпчиликка равшан. Ташқи ишлар вазири А.Комилов бу ўйдирмаларни қатъиян рад этар экан, Ўзбекистоннинг Афғонистондаги воқеаларга муносабати давлатимиз раҳбарининг баёнотида ўзининг аниқ ақсини топганини таъкидлаган.

Маълумки, Ўзбекистон аксилтеррор тадбирини ўтказишда АҚШ ҳарбий ҳаво кучларига ўз ҳаво кенгликларидан ва ҳарбий аэродромларининг биридан фойдаланишга рухсат берган. АҚШнинг кам сонли ҳарбий-транспорт самолётлари ва вертолётлари бу аэродромдан афғон халқига факат инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш ва қидирув-қутқарув ишларини амалга ошириш учун фойдаланади. Афғонистонга Ўзбекистон ҳудудидан фойдаланган ҳолда бомбали зарба беришга, қуруқлик орқали ҳужум қилишга йўл қўйилмаслиги Президентимизнинг баёнотида алоҳида таъкидланган.

Миллий хавфсизлик кенгаши котиби М. Раҳмонкулов мамлакатимизнинг Афғонистон билан чегара ҳудудидagi вазият ҳақида ахборот берар экан, "Толибон" ҳаракати Ўзбекистон сарҳадида ўн минг сонли қўшин келтириб қўйгани ҳақидаги хабарлар қуруқ уйдирма эканлигини айтди.

Айни пайтда Афғонистоннинг Ўзбекистон билан чегарадош ҳудудида оқошхаллик ҳўки сурмоқда, - деди М.Раҳмонкулов. - У ерда "Толибон" ҳаракати ҳарбийларининг йирик гуруҳи кузатилмаган. Ўзбекистонда ҳам ҳарбий бўлиnmалар жойдан жойга кўчирилаётгани йўқ. Ҳарбийларимиз доимий қўналғаларида ҳушёр турибди. Ортиқча ваҳима кўтаришга ҳеч қандай асос йўқ.

(ЎЗА)

НИЯТ УЛУҒ, ЮЗЛАР ЁРУҒ

Навоий номли ширкат факат Чортоқ туманида эмас, балки Наманган вилоятидаги кўп тармоқли, иқтисодий бакуватат хўжаликлардан бири. Ширкат аъзолари бу йил деҳқончиликнинг кўпгина соҳаларида, айниқса, пахтачиликда эътиборга сазовор муваффақиятларга эришмоқдалар. Хўжалик заршунослари вилоятда биринчилардан бўлиб пахта топшириш шартнома режасини зийдаси билан адо этиб, ҳосилдорликни қарийб 45 центнерга етказиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

СУРАТДА: Ўзбекистон Қаҳрамони А.Абдурахимов Навоий номли ширкат раҳбари Т.Жумабоевни хўжалик эришяётган муваффақиятлар билан қўтламоқда.

Б.ХАМРОКУЛОВ олган сурат.

ТИНЧЛИК УЧУН МАСЪУЛМИЗ

Салкам бир ойдири, одамларнинг ороми бузилди. АҚШнинг Нью-Йорк ва Вашингтон шаҳарларидаги фожиа одамларда ҳам безовталик туғдирди, ҳам ҳушёрликни оширди.

АҚШнинг Афғонистон ҳудудидаги террористик марказларни ва уларнинг молиявий манбаларини тугатиш ҳақидаги қарори эса сиёсатдан йироқ бўлган оддий одамлар ўртасида турли талқинлар ва тахминларга сабаб бўлди. Чунки, террористлар ин қуриб олган қўшни давлатдаги вазият бирорта ҳам ўзбекистонликни бефарқ қолдирмас эди. Тўғриси, ҳозир ҳаммамизнинг оғзидан шу гап.

Ўтган шанба куни дўкондан бир неча газета сотиб олдим-да, четроққа чиқиб уларнинг саҳифаларига кўз югуртира бошладим. Бир пайт қариб анча мункайиб қолган момо ёнимга келиб сўради: "Болам, дунёда тинчликми ўзи?" Тўшунтирдим. "Момо, хавотир олманг, террорчи аълохлар ҳазосини оладиган бўлди", - дедим. Унинг кўнгли таскин топди.

Кеча Олой бозоридagi бир озик-овқат дўконига кирдим. Сотувчи билан икки ҳаридор худди шу масалада қизгин мунозара қилишяпти. Улар террор нафақат дилларни, балки Ватанини вайрон қилишнинг, унинг машъум офат эканлигини кўйиниб гапиряшарди. Биттаси мени телевизордаги шарҳларимдан таниди шеклини, ака, ўзи нима гап, тушунтириб берсангиз, деб қолди. Қўлимда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг Баёноти босилган газета бор эди. Газетани уларга бердим-да,

МУНОСАБАТ

шошмай, мулоҳаза қилиб ўқиб чиқинлар, шунда ҳаммасини тушуниб оласизлар ва иложи борича бошқаларга тушунтириглар, дедим.

Аввало, Ўзбекистон Президентининг Баёноти катта сиёсий-иқтисодий аҳамиятга эга бўлган тарихий ҳужжат сифатида менга каттиқ таъсир қилди ва бундан кейинги сиёсий шарҳловчилик фаолиятида йўналишни ойдинлаштирувчи дастур бўлди. Давлатимиз раҳбари унда ҳамма нарсани очик-ойдин баён қилди. Хорижининг оммавий ахборот воситалари, биринчи галда, Россиянинг газеталари, радиотўқинлари ва айниқса, телеканаллари Ўзбекистоннинг АҚШ билан қандайдир "яширин тил бириктиришлари", "ошкор қилинмаган битимлар"и, Ўзбекистон ҳудудида "қўнган геркулеслар" ва "жойлашган минглаб асқарлар" ҳақида не-не ўйдирмаларни тарқатишмади дейсиз. Бундай гаразли иғволар нафақат мамлакатимиз фуқароларида, балки хорижий давлатларда ҳам биз ҳақимизда, бизнинг сиёсатимиз тўғрисида нотўғри фикрлар туғилишига сабабчи бўлди. Баёнотда шуларнинг ҳаммасига муносиб зарба берилган ва Ўзбекистоннинг бу борада тутган йўли ойдинлаштирилган.

Яқшанба куни мен Қозоғистон телевиденисининг "Жети кўн" кўрсатувиини кўрдим. Асосан АҚШ билан Афғонистонга бағишланган шарҳлар берилди ва юзга келган вазиятга Марказий Осиё давлатларининг муносабатлари ҳақида гапирилди. Шарҳловчининг фикрлари бир ёқлама эканлиги шундоқ билиниб турибди. Халқаро терроризмга қарши курашда Қозоғистон амалда қандай ёрдам бермоқчи ёки нимаси билан ҳисса қўшмоқчи - бу ҳақда ҳеч гап йўқ.

(Давоми 2-бетда)

АЗИЗ МУШТАРИЙ!

"Қишлоқ ҳаёти"

Сизга ишда, ўқишда, оила давраида энг яқин ҳамдам, ҳамфиқр ва маслаҳатгўй.

Газетамизга 2002 йил учун обуна бўлишни унутманг!

Бизнинг индекс: 144.

"ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

Мамлакатимизда пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида

2001 йил 8 октябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Топпирикча нисбатан фоиз ҳисобида)

Вилоятлар	Бир кунда	Мавсум бошдан бўён
АНДИЖОН	0,41	123,18
Тошкент	1,09	94,36
Фарғона	0,57	85,00
Навоий	0,87	84,70
Қашқадарё	0,52	84,14
Наманган	0,72	81,50
Сурхондарё	0,65	80,86
Хоразм	1,02	75,34
Бухоро	0,83	75,12
Самарқанд	0,58	71,03
Жиззах	0,94	63,59
Сирдарё	1,02	51,21
Қорақалпоғистон		
Республика	0,76	50,76
Бўйича:	0,75	79,74

ИШБИЛАРМОН МУШКУЛИНИ КИМ ОСОН ҚИЛАДИ?

Бухоро вилоят Олот туманида бугунги кунда 1401 та кичик ва ўрта бизнес корхоналари бўлиб, буларнинг 273 таси ҳушусий фирмалар, 704 таси деҳқон ва фермер хўжаликлари, 424 таси яқка тартибдаги фаолият билан шуғулланувчилардир.

Туман бўйича пахта майдонининг 21,5 фоизи, доннинг эса 54 фоизи тадбиркорлар ҳиссасига тўғри келади. Кичик ва ўрта бизнес корхоналарида ишлаётганлар сони 8,3 минг киши бўлиб, бу туманда меҳнат билан банд бўлганларнинг 22,8 фоизини ташкил этади. Шу йилнинг ўтган олти ойида 860 та янги ишчи ўрнлари яратилди, шунинг 637 таси кишлоқлардадир.

Албатта, бундай корхоналар туманда ишлаб чиқариш ҳамда хизмат кўрсатиш соҳаларига ўзларининг улушларини қўшяптилар. Шу йилнинг олти ойи маҳсулотида улар сўмини ёки умумий на-

ИСЛОҲОТ

да кишлоқ хўжалиги улуши 3,2 миллиард тиканнинг 92,4 фоизини, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда эса 32,8 миллион сўмини ёки 26,5 фоизини ташкил этди. Чакана товар айланмаси, пулли хизмат кўрсатиш борасида ҳам натижалар шундай салмоқли.

Тадбиркорлар бугунги кунда тумани ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришга ҳаракат қиляптилар. Аммо, биз ютуқлар ҳақида эмас, балки муаммолар, камчиликлар, келгуси режалар ҳақида фикр юритмоқчимиз.

Олот саноати кам ривожланган туманлар сирасига қиради. Бу соҳанинг келгуси тараққиёти айнан тадбиркорлик фаолиятига боғлиқ бўлиб қоляпти. Лекин қилинаётган ишларни талаблар билан таққослаганда, кўнгли тўлиши дўшвор. Шу йил июль ойида Вазирлар Маҳкамасининг ярим йиллик якунига бағишланган йилгибошда Президентимиз кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш - макроиқтисодий барқарорликни таъминлаш, аҳоли турмуш даражасини ошириш, бозор ислохотларини чуқурлаштириш, тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш эканлигини алоҳида таъкидлади.

(Давоми 2-бетда)

ТАХЛИЛ

Бугун қайси хўжаликда ер ўз эгасини топган бўлса, манфаатдорлик қонун асосида қатъий белгиланиб, шартнома ижроси тўла таъминланаётган бўлса, ўша жойда қўзланган ҳамма мақсадларга эришилмоқда. Лекин, минг афсуски, бундай хўжаликлар сони ҳозирча санокли эканлиги ҳам бор гап.

ЕР БОҚҚАНГА КУЛИБ БОҚАР

Аммо, истаймизми, йўқми, улар сонининг кўпайиши, мулкчилик шаклидан қатъий назар, аста-секин барча меҳнат жамоаларидаги фаолият охири-оқибат факат қонун асосида юритиладиган бўлиши табиий. Чунки, буни ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда. Факат бу ҳақиқатни бугун биров тўла тушуниб етмаяпти, бошқа биров эса давр моҳиятини англай олмапти, холос.

(Давоми 3-бетда)

ҚАРОР БАЖАРИЛСА... ОЛАМ ГУЛИСТОН

Юртимиз мустақилликка эришгач, ёшлар камолотига алоҳида эътибор билан қарала бошланди. Эртанги кунимиз, келажагимиз руқни ҳисобланмиш ўғил-қизларимизни ўқитишга, етук мутахассислар бўлиб етиштиришга, авваламбор, Юртбошимизнинг ўзлари оталарча ғамхўрлик кўрсатиб келмоқдалар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 26 июлда қабул қилинган "Олий ўқув юртларида тўлов-контракт асосида ўқиш учун таълим кредитлари бериш тўғрисида"ги қарори бу йўлда катта аҳамият касб этди. Хўш, ушбу қарор Самарқанд вилоятида қандай бажарилаётди?

Маълумки, ушбу қарорнинг амалий ижроси учун республика Марказий банки ва унинг вилоятлардаги бўлимлари масъулиятини ўзига белгиланган. Ушбу қарор кредит бериш қандай амалга оширилаётганини билиш учун биз Марказий банк вилоят бўлими бошлиғи вазифаси вақанда турганига сабабли иқтисодий таҳлил бўлими бошлиғи, кредит берилиши учун масъул И.Қодиров билан мулоқотда бўлдик.

Сўхбатдошимиздан қатор кишлоқ туманларида қарамондаги талаба учун давлатимиз яратиб берган имкониятдан банкларнинг айби тўғрйли фойдалана олмай, сарсон саргордон бўлиб юрган ота-оналар, муҳтожлар дардига ким қулоқ солади, дея сўрадик.

Бўлим бошлиғи аввалига "Биз ушбу қарор ижросини таъминлаш бўйича қатор семинарлар ўтказдик. Хар бир банкка алоҳида кўрсатмалар, йўриқномалар юбордик. Қарз сўровчиларнинг сарсон бўлишяётгани тўғрисидаги фикрлар асосиздир..." деб жавоб берди.

Сўхбатимиз бўлинди. Сабаби, хонага папка қўйилмаган, асабий ҳолатдаги бир киши кириб келди. Бу одам Оқдарё туманидаги Улуғбек номи жамоа хўжалигида яшовчи, 7-мактаб ўқитувчиси Намоз Жиянов экан.

(Давоми 2-бетда)

КАСБИ ОДДИЙ, ҲИММАТИ ОЛИЙ

Абдурашид асли чустлик. Болалигидан шифокорликни ҳавас қилди. 1977 йили ўрта мактабни битирди-ю, Андижон Давлат тиббиёт олийгоҳига ҳужжатларини топширди. Институтни имтиёзли тугатди ва шу ердаги кўз касалликлари кафедрасида бир йиллик интернатурани ўтади. Малакали устозлар-

ЧУСТДАН ЧИҚҚАН ШИФОКОР

дан олган билимини ҳаёт синовида ўтказиш учун 1984 йили Наманган шойи газламалар комбинати - хозирги "Намангантекстиль" ҳиссадорлик жамияти қошидаги тиббий-санитария қисми кўз касалликлари бўлимида врач-ординатор сифатида иш бошлади. Бу ерда ўн йилдан ортиқ фаолият кўрсатиб, касбининг нозик сирларини кунт билан амалиётда ўрганиб борди.

(Давоми 4-бетда)

ОҒИЗДА ЎЗИНИКИ, АМАЛДА ЎЗГАНИКИ

Бизнинг миллий ва маънавий қадриятларимизда шарқона донолик мужассам. Турмуш-турмушимиз, анъаналаримиз, фикрлашимиз, тушунамиз, оламни англашимиз, Яратганга эътиқодимиз, зағуликка садоқатимиз, дунёдаги ўзгаришларга муносабатимиз, миллий гуруримиз - ҳаммаси шарқ фалсафасининг гўзаллиги, шарқона донолик ва ақл-идрок деган покиза онг билан сугорилган.

Бошқача ҳаётини қонуниятлар, сунъий равишда киритилган ёки "ихтиёрий" равишда кириб келаётган ҳаётини мезонлар биз учун ёт. Бироқ биз уларни бутунлай инкор этмаган ҳолда қисман қабул қиламиз. Саъяни "маърифий дуэркинликка асосианятлари сифатида

МАЪНАВИЯТ САБОҚЛАРИ

Мустахлак пайтимизда биз барча камситишлар-у ҳақоратларга бардос бердик. Хатто миллий гуруримиз ҳамда маънавий қадриятларимиз топталган пайтда ҳам тишини-тишга қўйдик. Эрк ва озодликка эришганимиздан кейин сукут сақлашга гуруримиз йўл қўймади. Ўзгичмизни англаб, ҳаётда миллий ва маънавий қадриятларимизни тиклай бошладик. Бизга шарқона донолик қайтди.

Мана ўн йилдики, хар бир ўзбек ўзини Имом Бухорий, Имом Термизий, Бахавуддин Нақшбанд, Аҳмад Ясавий, Амир Темур, Мухаммад Бобур, Алишер Навоий, Мирзо Улуғбек каби улуг алломулар, авлиёлар, саркардалар, шоирлар, олимлар авлодиданман, деб фахрланипти. Бугун матбуотимиз, радиомиз, телевиденимиз Тангри ёрлаган, тарих абадийлаштирган, дунё тан олган ана шу зотларни улуғлаб, улар билан фахрланиб ёзаяпти, гапиряпти, кўрсатаяпти.

(Давоми 4-бетда)

БУНИ ХАЁТ ДЕЙДИЛАР...

ЖАРОҲАТ

Онагулнинг Тоир полвон билан қочиб кетганлиги ҳақидаги хабар бир зумда қишлоқнинг барча маҳаллаю хонадонига етиб борди. Одамлар ҳайратдан ёқа ушлашди.

Биров "Туппа-тузук хотинни нима бало урди?" деса, яна бирови "Тулдай фарзандларини ташлаб-а..." дея ачинар, учинчи биров эса "Вой беномус-ей, бутун қишлоқни уятга қўйди-я" дея қуйнади.

Йўлдошнинг боши гаранг, бағри қон. У оиланинг тўнғич фарзанди. Отаси автоҳалокатдан вафот этган. Олти нафар укаси бор. Улар ҳам ўзларини йўқотиб қўйишган. Мана, уч кундири, чўрқ этишмайди. Фақат кўзларини жовдиратганча аканинг оғзини пойлашди. Ундан эса садо чиқмайди. Ўша кунни кечқўрун кенжа синглиси Санамхон ойисини сўрайвери, юрак-бағрини эзиб юборди. "Ойингни бўри еган, у энди қайтиб келмайди" деди Йўлдош жаҳл билан. Укаларининг кўзида ёш айланди, Сайёра хўнграб йиғлаб юборди. Уларни юпатганча аканинг бўлари бўлди. Илож қанча! Барига чидади...

Онагул оиласига қайтмади. Фарзандлар йиғисига, долу фарёдига қулоқ осмади. Тоир полвондан "қўнгил" узолмади. Унинг қалби тошга айланганди...

Хаёт экан, кунлар, ойлار, йиллар бир-бирини қулаб ўтаверди. Фарзандлар улғайиб, камолга етишди. Йўлдош уларга ҳам ота, ҳам она бўлди... Бугун уларнинг ҳар бири катта бир оиланинг бошлиғи, уй бекаси. Хатто Йўлдош ака набирали ҳам бўлган. Ака-укаларнинг ахиллиги, бахтиёр турмушлари бағрича ҳавас қилади. Лекин, кўпчилик билмайдики, уларнинг юрагига дард-алам бор, оғир жароҳат бор.

Қалб жароҳати... У битармикан? Айниқса, туққан она етказган жароҳат...

Аҳмаджон РАҲИМОВ,
Урганч тумани.

ФАРОҒАТ МОМО ОГОҲИ

Фароғат момо полвон хотин эди. Орияти ҳам, гурури ҳам ўзга аёлларикидан фарқ қиларди. Рўзгорини саранжом-сарилта тутарди.

Бир кўзи оҳиз эрининг умр бўйи ҳурматини жойига қўйиб келди. Ҳўжалик даласида, томоркада баб-баробар меҳнат қилди. Момо саксон ёшдан ўтиб ҳам қариндош-уруғни йўқлаб туришни қанда қўймай яшарди.

Бир гал қишлоққа борсам, Фароғат буви бетоб онамни кўргани келган эканлар. Беш болорли уйимизнинг қибла томонига солинган қўшқават кўрпачада момонинг бир хирмон қомати ярашиб турарди. Салом-алиқдан сўнг у киши ҳазил аралаш гинага ўтдилар.

-Невара-чеваралар элликдан ошиб кетди. Ўзимиз ҳам тўксонни қоралаймиз. Икки-уч айтдим, холангни бир мактаб ёзгин, суратини газетга чиқаргин, деб. Хар сафар эсингдан кўтарилиб кетади.

Мен, албатта, ёзаман, деб ваъда бердим. -Харакатингни тезроқ қил, бизларга ҳам кам қолди, - деди момо.

Онамнинг касали чўзилиб, кайфиятин бузилаверди. Орадан икки ойлار ўтиб, Фароғат момони 87 ёшида қаза қилганлигини эшитдим. Таъзияга ўтдим. Фарзандлари, невара-чеваралари, куёвлари, э-хе... 50-60 нафар ҳассасаш момонинг сўнгги иззатини жойига қўйишди. Фақат мен ҳижил қайтдим. Фароғат момонинг менга қилган илтимоси ваъдалигича қолиб кетди. Ҳозиргиси бир таскин учун ёзилди. "Бизга ҳам кам қолди", деган оғоҳдан хушёр торتماганимдан ҳамон афсусдаман.

Ж.ДИЛМУРДОВ.

НОИНСОФ "ОЛТИН БАЛИҚ"

Унинг исми Исмоил бўлса-да, маҳалладошлари "Олтин балиқ" деб лақаб қўйишган. Бунинг сабаби бор. Қаҳрамонимизнинг маишатбозликка бироз суяғи йўқроқ.

Одатий зиёфатларнинг бирида ичкиликнинг зўридан анча "пишиб" қолган Исмоил Эргаш деган қориндор таниши билан келишолмай қолди.

-Бунча гердаясан, кимсан ўзинг, - деди Эргаш жаҳл билан. -Олтин балиқман, тила тилагингни, - деди Исмоил тилла тишларини ялтилатиб мағрур оҳангда.

-Олтин балиқ...? Йўғ-е...! Хов, жўралар, манавунинг гапига қараганлар... Бу "олтин балиқ" эмиш, - дея истехзо билан қийқирди Эргаш.

Ҳамма Исмоилга қаради. Сўнг бирдан кулгу кўтарилди. "Вой олтин балиқ-ей, гапинг рост бўлса қудратингни бир кўрсат-чи", дейишди давралошлари.

Тилақларингни сўраганлар! -Қани, шу даврага тенги йўқ бир жонона кириб келсин-чи, - сўрашди жўралар.

Тасодифи қарангки, шу пайт зиёфатда хизмат қилишга келган раққоса қиз эшикдан кириб келса бўладими! Ҳаммининг оғзи очилиб қолди. Исмоилнинг ўзи ҳам ҳайратда эди.

"Олтин балиқ" воқеаси эртасигаёқ бутун қишлоққа ёйилди. Бу гапга биров ишонса, биров ишонмади. Аммо баъзи соддадил одамлар лаққа тушибди. Хатто Исмоилни излаб уйига борганлар ҳам бўлди. Ёши етмишдан ошган Қўшжон бува унга нима дебди денг:

-Ўғлим, қўшминиз Шўхрат ҳаром-харишга жуда берилиб кетди. Шунини бир инсофга келтириб берсанг.

Исмоил бу ишни қилолмаслигини, ўзида ҳеч қандай илоҳий куч йўқлигини тушуниришга ҳар қанча уринмасин, отахон ишонмасмиш. Охири:

-Эҳ, бу замонинг "Олтин балиқ"ларида ҳам инсоф қолмабдида ўзи, - дея қўл силтаб жўнаб қолибди отахон.

Р.АХМАДЖОНОВ

БОЗОРДА НАРХ-НАВО ҚАНДАЙ?

Шаҳарлар	Картошка	Сабз	Пивз	Бодринг	Помидор	Гуруч	Мол пўшти	Қўй пўшти	Сут литр	Тўқум дон
Тошкент	215	100	110	275	98	450	1550	1850	70	73
Андижон	125	70	55	250	75	400	1300	1600	70	60
Наманган	110	47	50	225	65	375	1200	1600	85	58
Фарғона	150	80	60	200	75	350	1300	1600	100	60
Самарқанд	130	60	55	160	50	450	1300	1500	113	55
Жиззах	150	70	53	170	80	425	1300	1500	125	60
Ўзбекистон	130	75	47	90	80	425	1500	1700	103	65
Термиз	150	120	50	150	50	400	1200	1500	100	50
Қарши	150	70	40	125	50	450	1200	1500	100	55
Бухоро	145	48	58	180	58	385	1250	1250	95	54
Навоий	180	80	60	160	60	500	1150	1250	150	53
Урганч	160	50	70	350	60	340	1100	1200	90	48
Нурат	175	53	83	275	68	450	1200		135	55

Ушбу маълумотна Европа Кенгашининг ТАСИС Программаси доирасида қишлоқ ҳўжалик маркетинг информатсия системаси ва экспериментал қишлоқ ҳўжалик улгуржи бозори проекти томонидан республика вилоятларидаги тегишли ташилотлар билан ҳамкорликда тайёрланган.

АҚШнинг Нью-Йорк ва Вашингтон шаҳарларида шу йил 11 сентябрь кунини амалга оширилган мудҳиш жиноят терроризмининг асл башараси ва моҳиятини бутун оламга ошқор этди. Эндилликда инсоният терроризмининг вайронкор куч ҳамда тараққиёт душмани эканига тўла амин бўлди.

Кўзи каттароқ очилди.

Буюк бобоклонимиз Амир Темур маҳобатли Оксарой пештоқиға «Қудратимизга шубҳа қилсангиз, биз қўрган биноларга келиб қўринг», деган лавҳ биттирганидан бохабарсиз. Эйтибор берган бўлсангиз, террорчилар Американинг ифтихори, тимсоли бўлган биноларга зарбарлар берди. Инсон заковати билан бунёд бўлган иншоотлар вайрон этилди.

Энг асосийси, терроринсон ҳаётига бепасандлик тимсолига айланди. 11 сентябрда ҳалок бўлган олти мингдан зиёд инсон қайси гуноҳлари учун жон берди? Тошкентда 16 февралда ҳалок бўлганлар террорини уюштирганлар ва ижрочилари қандай зулм ўтказган эди? Бу саволларга изланган жаваблар терроризм ҳар қандай мантиққа, ақл-идроққа сиймаслигини кўрсатади.

Терроризм маънавий қашшоқлик, ҳақолат асосидагина рўй бериши мумкин бўлган мудҳиш жиноятдир. Юртбошимиз Ислол Каримов «Ўзбекистон XX1 аср бўсағасида» китобида цивилизациялар ривожланиш тарихи ҳақида тўхталар экан, янги шароитда ҳеч қандай эҳдиёт маълум чегаралар ичида қолиб кетмаслигини, вақтида олди олинмаса, можаро назорат қилиб бўлмайдиган даражада ёйилиб кетиши мумкинлигини таъкидлаган. Айни пайтда жаҳонда вужудга келган вазият Президент Ислол Каримов

хулоса ва ташвишлари нақадар тўғри эканини намойён этмоқда.

Юртбошимиз террор хуружини ўз бошидан ўтказган Ўзбекистон номида ЕХТ-нинг Истанбул шаҳрида бўлиб ўтган йиғилишида ҳам дунё давлатлари раҳбарларини терроризмга қарши Халқаро марказ ташкил этиш, жаҳон ҳамжамияти кучларини бир-

ТЕРРОР - ТАРАҚҚИЁТ ДУШМАНИ

лаштиришга даъват этган эди. Бироқ, айрим давлатлар раҳбарлари дастлаб терроризм муаммосининг ўз мамлакатларида долзарб эмаслигини таъкидлаган бўлсалар, эндиликда ўзларини бу ҳавфдан илк хабардор бўлган каби кўрсатишга ҳам уринмоқдалар. Президент Ислол Каримов бу ҳақда АҚШда фалокат рўй бермасдан сал илсон қарор, аниқроғи 23 августда Фарғонада «Қабул-Фарғона компани» қўшма корхонаси очилиш маросимидан сўнг журналистлар билан мулоқот чоғида таассуф билан гапирганди. Терроризм ва нарқобизнесга қарши амалий иш қилиш ўрнига сийсатда қуруқ сўзасолиқ, ўзини иш қилаётган қилиб кўрсатиш устун бўлиб қолаётганини қўнқачлик билан қайд этган эди.

АҚШда рўй берган воқеалар бутун олам аҳлининг кўзини очди. Айни пайтда жаҳондаги қўплаб давлатлар террористларга қарши курашда Америка билан бирдам эканини қайд этмоқда. Ўзбекистон ҳам биринчилар қаторида ана шу мамлакатлар сирасига кирди. Ўзгача бўлиши мумкин ҳам эмас. Чунки Президент Ислол Каримов раҳнамолигида илғор демократик жамият қураётган тинчликпарвар

юртимиз манфаати, хавфсизлигимиз қафолотини таъминлаш бизни шунга даъват этади.

Ўрни келганда Ўзбекистоннинг халқаро майдонда вужудга келган бу муаммо бора-бора ўз позициясини аниқ белгилаб олиб, дадил мустақил сийсат юритаётгани барчага ҳам бирдек манзур келмаётганини таъкидлаш жоиз.

Хусусан, хориждаги айрим нашрлар Ўзбекистон ва АҚШ ҳамкорлигининг тобора мустаҳкамланётганидан гаши келиб, антитеррористик коалиция орасига ихтилоф солишга интилаётгани ажабланарлидир.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Миллий хавфсизлик кенгашининг 1 октябрда бўлиб ўтган йиғилишида Вашингтон ва Нью-Йоркдаги фожеали воқеалар, 1999-2000 йилларда Ўзбекистон ва Қирғизистонга террористик жиноий гуруҳларнинг суқилиб кириши бу иллат дин ҳам, миллат ҳам танламаслигини, бутун инсониятнинг душмани эканини ва у билан курашиш жаҳон ҳамжамиятининг муҳим вазифасига айланиши кераклигини таъкидлагани қайд этилди.

Ўзбекистон Президенти Ислол Каримов АҚШ Президенти Жорж Буш ва Буюк Британия Бош вазири Тони Блэр билан телефон орқали мулоқотлари чоғида барча мамлакатлар террорчиликни бутунлай йўқ қилиш учун ўз кучларини бириштириш, аввало терроризмининг лагерлари ва базаларини йўқотиш зарурлиги борасида фикр алмашди. Бу баёнда кутулиш барча тинчликсевар халқлар учун манфаатли бўлиши шубҳасиздир.

Амирқул КАРИМОВ,
Ўзбекистон
Миллий мабтуот
маркази раиси
(ЎЗА)

ИШБИЛАРМОН МУШКУЛИНИ КИМ ОСОН ҚИЛАДИ?

(Боши 1-бетда)

Агар қилинган ва амалга оширилаётган ишларга шу юксак талаблар нўқта назаридан қарайдиган бўлсак, ютуқлар, камчилик ва муаммолар сўсида қолиши ҳеч гап эмас.

"Олот" акциядорлик жамияти қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларини қайта ишлашга ихтисослашган. Аммо, қатор йиллардан буюн бу ерда ишлар депсиниб турибди. Деҳқонлар билан қайта ишловчилар ўртасида мустаҳкам ишончининг қарор толмаётганлиги, иқтисодий қийинчиликлар туфайли корхона ўз режалари даражада фаолият кўрсата олмапти. Бу ерда аввалги Россия билан, кейинчалик бошқа чет эллик ҳамкорлар билан қўшма корхона очиб борасида ҳам бир неча йил катта-кичик йиғинларда, тантанали тадбирларда гап-сўзлар қўп бўлди. Аммо амалий ишлар ҳали буй кўрсатгани йўқ. Жамиятда ишлаб чиқариш ўсиш ўрнига пайсалмоқда. Бунинг устига мавжуд бино ва бошқа ишлаб чиқариш ресурсларидан самарали фойдаланиш ҳам қаноатланарли эмас. Ҳозирда 600 квадрат метр саҳндаги маъмурий бино, 720 квадрат метр омборхона бўш турибди. Бу орқича биноларни зарур максалларда ишлатиш ҳақида эса, негадир, бир неча йиллардан буюн жиддий бош қотириллапти.

"Оллаёр" маъсуляти чекланган жамиятнинг жуда кайрили иши, яъни пиллани қайта ишлаш билан шугулланиши кўпчиликини қувонтирган эди. Афсуски, пилла хом ашёси ажратилмаганлиги сабабли жамият цехида иш тўхтаб қолди. Қанча маблағлар эвазига келтирилган асбоб-ускуналар фойда бериш ўрнига бекор турибди. Машиий хизмат уюшмаси, "Маҳорат" кичик корхонаси эса ўтган ярим йилни зарар билан якунлади. Бундай мисолларни қўплаб келтириш мумкин, агар кичик ва ўрта бизнес билан шугулланувчи тадбиркорларга эътибор, ёрдам берилмаса, улар иши доимий назоратга олинмаса, ижобий ўзгаришлар кутиб қийин.

Яна бир жиҳат, улар томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг рақобатбардорлиги ҳақида ҳам ўйлаш лозим. Туманда қорхоналар асосий тайёрлаган маҳсулотлари қолдиги ярим йилда 8,6 миллион сўмликни ташкил этса, шунинг 720 минг сўми

нормативдан ортқидир. Биргина мана шу рақамнинг ўзи тадбиркорлар қандай ишляптилар ва бундан кейин қай йўсин меҳнат қилишлари кераклигини кўрсатиб турибди. Чунки, бозор иқтисодиётининг талаби - омбор учун эмас, аксинча талабдор харидор учун маҳсулот тайёрлаш лозимлигини тақозо этмоқда. Негадир олотлик тадбиркорлар масаланинг ана шу жиҳатларига етарлича эътибор қаратмаётдилар.

Кичик ва ўрта бизнес тадбиркорлари ҳақида гап кетганда халқ ҳўнармандчилигини ривожлантириш билан боғлиқ фикрлар хаёлга келади. Тўғри, кейинги пайтларда зардўзлик, дурадгорлик, темирчилик каби соҳаларда қанча-қанча ишлар қилинапти. Аммо унутилаётган томонлар ҳам бор. Туманда қўлолчилик, ёғоч ўймакорлиги, заргарлик ва шунга ўхшаш халқ амалий санъати билан деярли шугулланилмайди. Хатто, ўшларга мактаблардаги тўғрақларда ҳам бундай машулотлар ўргатилмайди, уста-шоғирд тажрибасини қўллаш ҳам эътибордан четда. Хар бир туманининг ўз халқ ҳўнармандлари, ажойиб касб-кор эгалари борки, улар шу жойининг номини дунёга танилтириллар. Олдииси, Қорақўл тумани Жигачи қишлоғида қўлоллар, пичоқ ясайдиган усталар маҳорати ўз бетакорлиги билан ажралиб туради. Ҳўш, Олотда-чи? Бир пайтлар олотликлар машхўр қўлоллар, миллий ўйинчоқлар ясайдиган усталар, гиламдўзлари, пичоқчилари, бўйрачи, кигизчи усталари билан танилган. Бугун эса бозорга кирсангиз, бундай нарсаларни кам учратасиз, борлари ҳам киши диққатини тортмайди.

Ҳўш, нега шундай? Чунки, тадбиркорларни бундай эзгу ишларга рағбатлантирадиган бирор ташкилот фаолиятида натижадорлик сезилмапти. Туман товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси мавжуд имкониятларни ишга солмаётдилар.

Ўйлаймизки, туман ҳўқимлиги,товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси бу имкониятлардан самарали фойдаланиш тадбирларини кўрадилар.

Ботир ЖУМАЕВ,
Дилмурод ЖАББОРОВ.

"ПАРВАРДАГА КЕП ҚОЛИНГ!"

Бешкентда фаолият кўрсатаётган тадбиркор Раҳмат Номозов етакчилигидаги аҳил жамоа бугунги кунда **Ҳақот Қарши туманида эмас, балки Қашқадарё вилоятида ҳам катта эътибор қозонган.**

Бу бежиз эмас, албатта. Қандолатчилик билан шугулланувчи ушбу ишбилармонлар ҳозирги пайтда ўн хилдан орқат маҳсулот - парварда, новот, вафли, меваги қондетлар, шўқолад ва бошқа ширинликларни тайёрлаб, истеъмол бозорини мўл-қўл қилишга қўшилишмоқда.

1999 йилда **ТАДБИРКОРЛИК** меҳнат биржасининг яқиндан бериб, тадбиркор Р.Номозов кичик қандолатчилик цехи (очиб, йўлга беш нафар киши учун иш ўрни яратишга муваффақ бўлган эди). Кейинчалик фаолият доираси янада кенгайди, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар тури, ҳажми кўпайди. Ҳозир жамоада олтиши киши меҳнат қилмоқда.

Жамоа қандолатчилик маҳсулотлари тайёрлаш билан чекланб қолмай, бу йил "Абдукарим ота" фермер ҳўжалиги билан ҳамкорлиқни йўлга қўйди. Ўн гектар ерда деҳқончилик қилиниб, мўл пахта ҳосили етиштирилди.

Б.МУРОДОВ

ТИНЧЛИК УЧУН МАСЪУЛМИЗ

(Боши 1-бетда)

Бу ва шунга ўхшаган бошқа баъзи хорижий давлатлар, шу жумладан, Россия телеканалларида берилаётган шарҳлар Ўзбекистоннинг халқаро майдонда обрўси ортиб бораётганини кўриб қайфияти бузилаётган кучларнинг буюртмасига ўхшаб кетади. Ана шундай кучлар Ўзбекистон Марказий Осиёда хавфсизлиқни таъминлашда етакчи давлат эканлигини унутмасликлари керак.

Халқаро терроризм жаҳон хавфсизлигига таҳдид солиб турган қалтис бир пайтда АҚШ Президенти ва Буюк Британия Бош вазири Ўзбекистон Президенти билан яқин алоқа ўрнатанликлари шундан далолат бериб турибди.

Баёнотдан аввало Ўзбекистоннинг оммавий ахборот воситалари ўзларига тегишли хулоса чиқариб олишлари зарур. Унда шундай дейилади: "Ачинарлиси шундаки, бизнинг матбуот ва телевидениемиз бу масала бўйича халқимизга ўз вақтида зарур ахборот ва тушунириш беролмапти, оқибатда жамлашчиликнинг хорижий оммавий ахборот воситалари орқали тарқатилаётган маълумотларнинг ҳақиқий ёки сохталлигини ажратишга қийналмоқда.

Матбуотимиз бундай мураккаб ҳолатларда ҳали тажрибаси етишмаслигини кўрсатмоқда."

Ҳаёт асосли эътироз. Журналистнинг сий-

сий нўноқлиги, орқича эҳтиёткорлиги, топшириқни қўтиб ўтириши шундай аҳволга олиб келади. Бу танқидни мен ҳам ўзимга қабул қилдим. Шарҳ ёзаётганимда баъзан менинг фикрим газетхонга маъқул бўлармикан, деб иккиланч қоламан. Ваҳоланки, биз сийсий шарҳловчилар мамлакатимиз ташқи сийсатининг моҳияти ва йўналишидан келиб чиқиб, Ватан ва миллат манфаатидан чекинмаган ҳолда хар бир воқеа-ҳодиса юзасидан ҳозиржавоб, асосли ва таъсирчан шарҳлар билан қичишимиз зарур. Сўзимизни оддий одамлар ҳам, сийсатчилар ҳам тушунишлари керак. Ақс ҳолда хориждаги журналист ҳамкасбларимиздан ортда қолиб, сийсий онги тобора ўсиб бораётган халқимиз олдида мулзам бўлиб қоламиз.

Афғонистондаги террористик марказларга қарши АҚШ ва у билан ҳамкорлик қилаётган давлатлар ўтказадиган тадбирларда Ўзбекистоннинг иштироки, аниқроғи, ёрдами масаласига келсак, бундан кўзланган мақсад, бу борада олиб борилаётган музокаралар, ўзаро келишувлар, биз ён босган ёки ён босмаган масалалар, розилик берилмаган жиҳатлар, тинчлик-гимиз ва хавфсизлигимиз билан боғлиқ қафолатлар Баёнотда қўқур ва атрофича оддий ва тушунарли тарзда асослаб берилган. Биз шарҳловчилар энди уларни халқнинг онига етказишимиз, юрагига сингдиришимиз зарур.

Иброҳим НОРМАТОВ,
сийсий шарҳловчи.

"Пахтабанк"нинг Сирдарё вилоятидаги Фарход бўлими аҳоли бўш маблағларини жалб этиш мақсадида бир қанча омонат турларини жорий этди.

- Қиска фурсатда 5 миллион 18 минг сўм омонатларга тушди, - деди банк бўлими бошқарувчиси Султонбек Ирисбеков "Туркис-тон-пресс" муҳбирига. - Бу одамларнинг банкка ишончи ортиб бораётганидан дарак беради.

С.Ирисбековнинг айтишича, "Аср совғаси", "Оқ ол-

тин", "Пахтакор" сингари омонат турлари қатори банк бошқаруви яқинда яна икки-та омонат турини жорий этди. Янги очилган "Болалар келажигимиз" омонатига 40

ОМОНАТНИНГ ЯНГИ ТУРИ

минг сўм, "Истиклолинг му-борак" жамғармасига эса 450 минг сўм пул келиб тушди.

- Бу аҳоли нисбатан кам бўлган чўл шароитида катта

гап, - сўзини давом эттирди банк бошқарувчиси. - Лекин ҳадемай омонатлардаги маблағлар уч -тўрт қарра кўпайиши кутилмоқда. Чунки деҳқонларимиз кузги ҳосилларини йиғиштириб олиб бозорга чиқаришмоқда. Орқича пуллариини ишончли устама олиш учун банкка топширишадди. Қолаверса, бугунгача пахта терими учун 90 миллион сўмдан орқик нақд пул тарқатди. Шу пулнинг бир қисми тагин ўзимизга қайтиб келса ажабмас.

ЕР БОҚҚАНГА КУЛИБ БОҚАР

(Боши 1-бетда)

Охангарон туманида "Охангарон" номли ширкат ҳўжалиги бор. Ширкат боғдорчилик, галлачилик ва чорвачиликка ихтисослашган, иқтисодий ислохотларнинг бошқа хизмат кўрсатиш ва ишлаб чиқариш турларига ҳам асос солинган. Бу йўналишлардаги боғ ва чорва тармоқлари бўйича эришилаётган натижаларнинг ўзи, агар ёзаман десангиз, алоҳида бир мавзу. Лекин, биз асосий ва энг муҳим соҳа галлачилик бўлганлиги боис, шу тармоқдаги ислохотларнинг қисқача таҳлили билан кифояланамиз. Бинобарин, мана шу биргина тармоқ ривож буйича амалга оширилаётган ибратли ишларнинг ўзбек кишини қизиқтиради, ўргатишига, мулоҳаза юритишига ўндайди. Бу йил ширкат галлакорлари белгиланган барча режаларни ортиги билан адо этганлари туфайли 16 миллион сўм даромад қилдилар. Унинг 7 миллион 790 минг сўми нақд пул сиратида одамларга тарқатиб берилди. Қўллаб оила пудрати соҳиблари катта миқдорда мўмай даромад қўрдилар. Масалан, Акбар Маматов оиласи 5 тонна галла ва 2,5 миллион сўм пул олди. Дили Хайдаров бошлик оила пудратчилари эса 2 тонна галла ва 528 минг сўм нақд пул билан тақдирландилар. Бундай юксак манфаатдорликка эришган яна қўллаб галлакорларни тилга олиш мумкин.

Гап шундаки, манфаатдорлиқнинг барча қўнуни асослари яратилганлиги боис ҳўжаликда мана шундай юксак имкониятлар қўлга киритилмоқда. Одамлар аллоқачонларданок ўзларига шартнома асосида бўлиб берилган ерларга тўла эгалик қилмоқдалар. "Бу ҳўжа-

ликни", деган тушунча деҳқонлар ёдидан кўтарилиб кетган. Маълумки, ер боққанга кулиб боқади. Хар ким тузилган шартномага кўра ўз меҳнати ва имкониятига яраша манфаат кўрмоқда. Ҳосилга ҳиёнат, талон-тарожлик ҳўсусида гап бўлиши мумкин эмас. Ширкат бошқаруви асосан ўғит, ёниги ва техника билан таъминлаш тўғрисида қайғуради.

Шартномага кўра белгиланган тартибда ҳўжини олиб меҳнат қилаётган пудратчилар қўнунга риюа қилиб ишлаш эндиликда муваффақиятларнинг омили эканлигини тўлиқ англаб етдилар. Айни вақтда ширкат раҳбарларининг деҳқонлар иқтисодий манфаатларини астойдил ҳўймоа қилаётганлиги ҳам ибратлидир. Ҳозир ҳўжаликда келгуси йил ҳўсили учун ҳам тайёргарлик қўрилмоқда. Кузги галла экиш мавсуми ниҳоятга етди. Лозим бўлган 400 тонна уруғлик ҳўжалиқнинг ўзида ҳўзиланганлиги боис, унинг хар килограмм нархи 50 сўм атрофида тушди. Биргина мана шунинг ўзида ширкат 20 миллион сўм иқтисод қилишига эришди. Ҳолбуки, тумандаги бошқа ҳўжаликларда 1 килограмм уруғлик бугунги бошқа тўман ва вилоятлардан 130 сўмдан келтириб экишмоқда. Мана шу оддий мисолнинг ўзбек ҳўжаликда ўзига хос изланиш, интилиш ва илгор тажрибаларни оммалаштиришига қанчалик катта эътибор қаратилаётганлигидан дарак беради.

Барча ютуқларнинг асосий омили мана шундадир.

И.ТОШЕВ,

"Қишлоқ ҳаёти" муҳбири.

Чирчиқ тиббиёт коллежи талабалари ҳам бугун деҳқонларга пахта йиғим-теримиға ёрдам бериш учун далага чиққанлар. Улар Урта Чирчиқ туманидаги Ким Пен Ха номли ширкат ҳўжалиги пахтазорларида зўр гайрат-шижоат кўрсатиб пахта хирмонлари бунёд бўлишиға ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшаётдилар.

СУРАТДА: илгор теримчи талабалар Барно Халилова ва Махфуза Эргашева.

Б.АКРАМОВ олган сурат.

ПЛЁНКА УСУЛИ:

ЎЗИ СОДДА, ХОСИЯТИ ЭСА КЎП

Ундан фойдаланганларнинг ошиғи олчи бўлди. Унинг афзаллигини ҳаётнинг ўзи исботлади. Бироқ янги технологияга ишончсизлик билан қараётганлар эса бугун галвир сувдан кўтарилаётган бир пайтда бундан тегишли хулоса чиқариб олишармикан?

Плёнка остиға чигит экиб, мўл ҳосил олиш амалиётда янгилик эмаслиги барчамизға беш қўлдай аён. Андижон технологияси фикримизнинг ёрқин далили бўла олади. Дастлаб 71 гектар майдонға янги усулда чигит экиб, ниҳоллар парвариш қилинган бўлса, амалдаги йилда умумий майдон миқдори 107,7 минг гектарға етказилди.

Ўтган олти йил оралиғида ҳаракат ва меҳнат шўнчалик уйғун бўлдики, энди Ан-дихон деҳқони эски ва янги усулда пах-ришнинг фарқиға илмий-амалий тарзда ёндашиш даражасиға етиб келди. Август ойи-охир ёҳуд сентябр бошларида пахта тайёрлаш режаларининг бажарила бошланганлиги "Андижон услуби" ижобий томонларини яққол намойиш етди.

Андижонлик бободоҳқонлар бу йилги мавсумда режани 121 фоизға ошириб бажардилар. Хосилнинг асосий қисми юқори навларға сотилди. Хаттоки, зиммаларига олинган қўшимча мажбурият ҳам шараф билан адо етилди. Хосилдорлик хар гектар ердан 35 центнерға кўтарилди. Бу кўрсаткич вилоятнинг Жалолқудук, Асака туманларида 131-132 фоизға, Марҳамат, Шахрихон, Олтинқўл, Булқошда 127-128 фоизға, Қўргонтепа, Ҳазорасп, Балиқчи, Избоскан, Андижон туманларида 121-124 фоизға, Бўз, Пахтаобод туманларида 114 фоизға уддаланди. Қўллаб пудратчилар, минглаб ижара-чилар эса хосилдорлиқни гектар бошиға 46-60 центнерданға етказишға муваффақ бўлдилар. Булар орасида 533 гектар ер майдондан 52,3 центнердан "оқ олтин" йиғиштириб олган Жалолқудук туманидаги Ёрқишлоқ ширкат ҳўжалиги, 330 гектардан 51,6 центнердан ҳосил саранжомлаган Шахрихон туманидаги "Шарқ" ҳўжалиги, 645 гектардан 47,9 центнер ҳосил олишға эришган Навоий номли ширкат ҳўжаликлари борлиғи қувончли ҳолдир.

Ха, чиндан ҳам янги усулни чин дилдан қўллаб, уни амалда жорий қилганлар плёнка афзаллигини англаб, тушуниб етмоқдалар. Шу ўринда чигитни плёнка остиға экиш усули мамлакат пахтачиликға қандай фойда келтирмоқда, деган ҳақли савол туғилиши табиий. Биринчидан, об-ҳаво нуқулай келган шароитда бу усул ўзининг қўлайлигини тўла-тўқис исботлай олди. Бундан ташқари пахта ҳосили барвақт йиғиштириб олиниб, ундан бўшаган майдонларға кузги дон энг қўлай ва мақбул мўддатларда экиб олинати. Бу эса галлачиликда ҳам салмоқли ютуқларға эришишға омил бўлиб хизмат қилаётир. Фаргона, Наманган, Сурхондарё вилоятларида плёнка усули ва бошқа замонавий технологияларни қўллаган туманлар, ширкат ҳўжаликлари ҳам пахта мавсумини ёрғуз билан яқунлаш арафасида туршибди. Аммо, янгиликни жорий етишға эътиборсизлик, лоқайдлик билан қаралган ҳойларда белгиланган топшириқлар бажарилмаслиғи ҳавфи туғилмоқда.

Энди чигитни плёнка остиға экиладиган майдонларни йиллар бўйича таҳлил қиладиган бўлсак, 2000 йилда 119,5 минг гектар, 2001 йилда эса 222,5 минг гектар ерға пахта экилди. Айни пайтда 2002 йил пахта ҳосили учун чигитни плёнка остиға экиладиган экин майдонларини кенгайтириш чора-тадбирлари ишлаб чиқилмоқда.

Мазкур янгиликнинг деҳқончиликда пахтакорларимизға қўлайлик туғидирадиган жиҳатлари ҳам кўп. Чигитни эрта экиш ва шўнинг ҳисобига фойдали ҳароратни барвақтроқ олиш ва экиш ишларига ўзгача услубда ёндашишға тўғри келяпти. Биласиз, илгари сеялқалар ҳафта апрел ойининг биринчи ўн кўнлиғида олиб кириларди. Шу сабабдан, баҳорги дала ишлари худаям қўзилиб кетар эди. Чигитни плёнка остиға экиб пахта етиштиришда ҳосилнинг эрта етилиши юқори навларда сотиладиган хирмон ҳажмининг ортишиға ва шу ҳисобдан олинган қўшимча даромад эса плёнка сарф-харажатларини қоплаш имконини бермоқда.

Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 7 ноябрда эълон қилинган "2001 йилда гўза плёнка остида ўстириладиган майдонларни кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорини ҳаётға тадбиқ етиш юзасидан айтиш мумкинки, кейинги пайтларда кенг қўламли ишлар амалға оширилди.

Демоқчимизки, ўтган йил ва жорий йилда сув танқислиғиға қарамай, чигитни плёнка остиға экиш технологиясининг афзалликларини андижонликлар яна бир қарра исботлади-лар. Шу боис мамлакатимизда кейинги йилларда чигитни плёнка остиға экиш майдонларини янада кенгайтириш бўйича олим ва мутахассисларимиз томонидан тегишли тажрибалар қўлга киритилмоқда ва бу услуб тобора кенгрок қанот ёзиб бормоқда.

Улуғбек ЖУМАЕВ,
"Қишлоқ ҳаёти" муҳбири.

"Халқобод" ширкат ҳўжалиги Сурхондарё вилоятидаги энг пешқадам жамоалардан бири ҳисобланади. Ҳўжалик аъзолари йил бошида 550 гектар ерға "Термиз-31" навли ипак пахта экишиб, хар гектаридан 35 центнердан ҳосил йиғиб олишға эришдилар. Бу жамоа айни кўнларда ҳосилдорлиқни 45 центнерға етказиш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

Пахтакорлар учун барча шароитлар етарли. Бу иш унунини оширишда муҳим омил бўлмоқда.

СУРАТДА: ширкат ҳўжалиги раиси Бахтиёр Қурбанов ва чевар теримчи Лайло Тангалова.

Бахтиёр ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

ХИЗР НАЗАРИ
ТУШГАН ҲАЗОРАСП

Айни пайтда бирон туманининг давлатға пахта сотиш режасини уддалаши мақтандиган янгилик бўлмай қолди. Қатор вилоятлар марра чизигини босиб ўтишға ҳезланаётганда ҳазораспликларнинг ютуғини оғиз тўлдириб мақта-шимиз учун асос бор. Сабаб?

Биринчидан, Ҳазорасп тумани ўз тарихида бирон марта ҳам вилоятда байроқдорлик қилмаган. Қўп йиллардан буюн у қолоқлар қаторида юрди. Иккинчидан, қуйи Амударё минтақасида рўй бераётган сув танқислиғи ўзи бир катта хангома. Бундай шароитда октябр бошидаёқ режа иадо етиш у ёқда турсин, чигитни ўз вақтида экиш, тўлиқ гектарлар ҳосил қилиш, парвариш даврини мўддатида ўтказишға интилиш, тўпланган ҳосилни йиғишға сақлаб қоллишини ўзи бир жасорат. Учинчидан, энг асосийси, ҳали ҳеч қачон шимол-лий минтақа шароитида бундай мўддатда бутун бошли бир туман пахта сотиш режасини бажарганини ҳеч ким эслай олмайд.

Қисқа мўддатда 10137 гектар майдондан 26 минг тоннадан зиёд "оқ олтин"нинг дав-

лат омборларига етказиб берилганлиғи таҳсинға лойиқдир. Хосилдорлик гектар бошиға 26,5 центнерни ташкил етди. Бундай муваффақиятға "Хоразм", "Шарқ юлдузи", "Обод", "Ҳазорасп", "Ўзбекистон" ширкат ҳўжаликлари катта ҳисса қўшдилар. Булардан "Хоразм" ҳўжалиги аъзоларининг салкам 4 минг тонналик улушини алоҳида таъкидлаш керак. Айнан шу ҳўжалик вилоятда биринчи бўлиб зафар маррасига етиб келди. Ширкат аъзолари яна минг тонна

МАВСУМ

пахта сотиш орзусида терим суръатини пасайтирмаётдилар. Тумандаги "Обод" ширкат ҳўжалиги эса ўтган йилни 145 миллион сўм зарар билан яқунлаган эди. Бу ерға янги раҳбар келди-ю, натижалар ўзгача бўлди. Ширкат аъзолари 810 гектар майдондан уч ҳафта ичида мақтанса арзигулик хирмон уйдилар. Бу ерда ҳозиргача топширилган пахтадан нақд 215 миллион сўмлик даромад олинди.

Юртбошимизнинг ёш, иқтидорли, ишчан кишиларни раҳбарлик лавозимларига қўйиш борасидаги йўл-йўриқлари мазкур туманда ҳам ўз самарасини бермоқда. Бу гапларни

тўла маънода туман ҳокими Ботир Раҳимов, "Обод" ширкат ҳўжалиги раҳбари Раҳаббой Ёрназаров, пудратчи Эгамберди Мискиновларға нисбатан бемалол ишлатиш мумкин. Худди шундай. Туманда анча йиллардан буюн ободчилик, қурилиш ишлари ўз ҳолиға ташлаб қўйилган эди. Амалдаги йилнинг олти ойида эса шу қадар кўп бунёдкорлик ишлари амалға оширилдики, уларни ўн йилларға менгзаш мумкин. Р.Ёрназаров эса ўз ҳўжалигини бир мавсумда илгорлар қаторига олиб чиқди.

Туман пахтазорларида меҳнат шашти ҳамон пасайгани йўқ. Пудратчилар сўнгги мис-қолларни ҳам тез ва сифатли териб олиш, келгуси йил ҳосили пойдеворини яратиш ташвиши билан ашмоқдалар ва меҳнат қилмоқдалар. Ҳазорасп - аслида "минг отликлар" юрти дегани. Бу қадим бир ривоят билан боғлиқдир. Мустақиллигимизнинг ўн йиллиги нишонланган йилда "минг отликлик"лар ўз номларини яна бир қарра оқладилар. Бир мақсад йўлида бир жон-бир тан бўлган фидойилар мамлакатимиз учун зарур хом ашё етиштиришда катта галабани таъминладилар.

Холмурод ҚУРБОНОВ,
Рўзимбой ҲАСАН.

Қарши туманидаги "Ипак йўли" ширкат ҳўжалигининг Чори Шоймуродов раҳбарлик қилаётган чорвачилик фермасиға жамоаси хар кун "Шўртангазкимё" мажмуи ишчиларига сут етказиб беради. Ҳозирда бу ердаги 455 бош қорамолнинг 100 боши соғин сиргилардир. Улардан соғиб олинаётган сут миқдори борган сари қўймаймоқда. Бунга молбоқар ва соғувчиларнинг аҳилиғи, ўз ишиға сидқидилдан ёндашиши орқали эриши-

СУРАТЛАРДА: 1. Чорвачилик фермасиға озуқа етказиб берувчи механизматорлар Саъдулла Ҳусанов ва Зокир Шопиловлар. 2. Сут соғувчи Қаромат Шомирзаева.

Шавкат СУЛТОН олган суратлар.

ЭЙ, УМРИ АЗИЗ

Ҳамро бобо Фозиловни Самарқанд вилоятининг Челақ туманида уста пахтакор, тажрибали деҳқон, софдил инсон сифатида яхши танишад.

САКСОНДАН
САКРАГАН ОТА

Отахон 80 ёшға кирган бўлсалар ҳамки, бир нафас бўлсин далани тарк етмайди. Асли Фориш туманининг Учма қишлоғида туғилиб ўсган, болалиқнинг бегубор дамларини улкан тоғлар бағрида кечирган Ҳамро ота тақдир тақозоси билан Челақ туманида кўним топди. Деҳқончиликнинг ҳадисини олди, сувчи ҳам бўлди, хисобчилик ҳам қилди. Уйланди, бола-чақали бўлди. Пахтачилик жамоасига саркорлик қилиб, элда обрў-эътибор топди. У пахтачиликнинг, деҳқончиликнинг сирасорларини ипидан игнаси-гача билади десак, асло мубо-лага бўлмайди.

Одамлар 45 йил жамоа етакчиси бўлиб тер тўққан ота-хоннинг режани бажара олмасдан юзи шувит бўлиб қолганлигини асло эслай олмайдилар.

Жорий йилда ҳам оқсоқол аъзолари билан "Катта турк" жамоа ҳўжалиғида биринчилардан бўлиб пахта тайёрлаш режасини бажаришға бел боғлаган.

Ҳамро бобо Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор унвони соҳиби. Энг асосийси, беш қиз, бир ўғилнинг отаси, ўнлаб набира-чеварларнинг севишли бобоси. Эл-юрт, каттаю-кичик у кишини "устоз", "Ҳамро ота", "Ҳамро бобо" деб ҳурмат-иззат қилад.

Ирода НУРБОЕВА

"МАДАНИЯТ"
- МАРРАДА

Бухоро туманидаги "Маданият" очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти заршунослари яқинда катта меҳнат галабасини қўлга киритдилар.

Давлат хазинасига шартнома режасидаги 6045 тонна ўрниға 6370 тонна юқори си-

ХУШҲАБАР

фатли "оқ олтин" армуғон етилди. Ялпи ҳосилнинг 3 минг тоннасини уруғлик пахта ташкил етди.

Гапнинг сирасини айтганда, 1566 гектар майдоннинг хар гектаридан ўртача 40 центнердан пахта етиштириб маррадан ўзишини ўзи бўлмайди. "Бухоро-6" нави экилгани, агротехник тадбирларнинг юқори даражада ўтказилгани муваффақиятни таъминлади.

Хиссадорлик жамиятининг 29 пудратчисидан бугунгача 22 нафари йиллик шартномани 53-55 центнерға, Ш.Элмуродов, С.Қўлдошев сингари ўнлаб оилавий пудратчилар эса 70-71 центнерға етказдилар.

Ўзбекистон мустақиллиғи ўн йиллиғи хирмонига яна қўшимча 3 минг тонна пахта сотамиз, - дейди хиссадорлик жамияти бошқаруви раиси Мухаммад Аҳмедов.

Уларға қарата бугун ҳамма "Ҳимматингизға балли, маж-хурилик сизни асло тарк етмасин" "маданият"лик пахта билимдонлари! демоқда.

Дилмурод ЖАББОР,
"Қишлоқ ҳаёти" муҳбири.

ЕТТИ ИКЛИМДАН
БИР ШИНГИЛ

ҚИЛМИШЛАРИГА ЯРАША...

Ўтган яқшанба кун АҚШ қўшинлари Афғонистондаги "Толибон" ҳаракатининг мудофаа истеҳкомларига ҳужум бошладилар. Қобул, Қандаҳор, Мозори Шариф, Жалолобод шаҳарлари 40 та қирувчи самолётлардан бомбардимон қилинди.

Форс кўрфазидида Америка, Британия кемалари-дан 50 та қанотли ракета-лар учурилди. "Толибон" раҳбари мулла Мухаммад Умарнинг қароргоҳи биринчи галда нишонға олинган бўлса, саудиялик террорчи Усама бин Лоден яширинган, дея тахмин этилаётган Помир тоғлари ҳам қўли даражада бомбардимон қилинди.

Ассошиэйтед-Пресс агентлигининг маълум қилишича, Қобул шаҳриға қилинган ҳужум туфайли 20 га яқин киши ҳалок бўлган.

ЯНГИ ТЕРРОРЛА ТАЙЁРГАРЛИК

АҚШ махсус хизмати ҳодимлари мамлакат Конгрессини Усама бин Лоден яқинлари томонидан Қўшма Штатларға янги террор ҳуружи уюштирилаётгани ҳақида оғохлантирди.

Федерал Тергов Бюроси ҳамда Марказий Разведка Бошқармаси бу маълумотларни Буюк Британия, Олмония, Афғонистон, Покистондаги ҳамкорлари ёрдамиде тўлаган. Лекин, уни қачон, қаерда амалға оширилиши борасида маълумотлар йўқ.

Шу боис ҳозирда Американинг барча миллий рамазлари, ҳукумат бинолари, чет эллардаги элчионалари ва ваколатхона-лари назорат остиға олинган. Аммо, янги ҳавф атом электр станцияларида, нефтни қайта ишлаш заводларида, денгиз портларида ҳам содир бўлиши, ўнда биологик ҳамда кимёвий қуроллардан фойдаланилиши эҳтимолдан холи эмас.

ХАТО ТАКРОРЛАНМАСЛИГИ
ЛОЗИМ

Исроил бош вазири Ариэль Шарон Фарбнинг араб мамлакатларини Исроил манфаати учун тинчлантиришға қилаётган уринишиға қўшилмаслигини билдирди, дея хабар берди Рейтер агентлиги. Боиси, у иккинчи жаҳон уруши арафасида нацистлар Германиясининг Чехословакияға бостириб киришида Фарб давлатлари жим туришлари туфайли юзуга келган хато бошқа такрорланмаслигини хоҳлайди.

Фаластин раҳбари Ёсир Арофат эса муқторият раҳбарлари билан ўтказган йилгишда ярашув сулҳининг бузилиши миллий манфаатларға зарар келтиришини айтди.

Эътибор берсак, икки томон ўртасидаги тўқнашувлар сони тобора ортиб бормоқда. Айниқса, Хеврон ва Женин шаҳарларидаги вазият кескин ҳолатға келган. Боиси, сўнгги отишмалар туфайли 21 нафар фаластинлик ҳамда 5 нафар исроиллик фуқаро ҳалок бўлди.

ИНСОНПАРВАРЛИК ЁРДАМИ

ИТАР-ТАСС агентлигининг хабар беришича, Россия Фавқулодда вазиятлар вазирлиғиға қарашли инсонпарварлик юклари ортлган ИЛ-76 русумли самолёт Тожикистон пойтахти Душанбеға етиб келди. Болалар озиқ-овқати, чой, иссиқ кийимлар, кўп ўринли чодирлардан иборат Россиянинг ушбу бешинчи ёрдам юклари Афғонистоннинг шимолӣ вилоятларидаги аҳолиға етказилди.

Ундан аввалроқ эса АҚШ президенти Жорж Буш тинч афгон халқига дори-дармон, озиқ-овқатлардан иборат умумий қўйма-ти 320 миллион долларни ташкил етувчи инсонпарварлик ёрда-ми берилишини айтган эди.

ҚАЧОН ЎЗГАРТИРИШ
КИРИТИЛАДИ?

Ҳозирда Македонияда мавҳум ярашув сақланиб турибди. Оврупо Иттифоқи эса ушбу давлатға ёрдам бериш тўғрисида ўтказилажак халқаро конференцияни номаълум мўддатға ортга қолдирди. Сабаби, Македония ҳукумати албанларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ошириш учун конституцияға ўзгартришлар киритма-япти.

Оврупо комиссияси аъзоси Крис Паттеннинг фикрича, мамлакат раҳбарияти ўзини молиявий кўмақдан маҳрум етмасли-ғи керак. Боиси, узаро ички урушлар туфайли Македо-ния иқтисоди ҳозирда тағ аҳволға тушиб қолган.

Едга олсак, 25 сентябр кун албан айирмачилари раҳбари Али Ахмети ўз армиясини расман тарқатиб юборилганлигини маълум қилганидан сўнг, НАТО жангарилари қуролсизлантириш борасидаги вазифаси адо этилганлиғини эълон қилган эди.

ИНТЕРНЕТ хабарлари асосида
Қамолддин АЛИОХУНОВ тайёрлади.

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2001 йил 9 октябрда бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек божхона тўловлари учун хоржий валюталарнинг сўмға нисбатан қуйдаги қийматини белгиледи: /

1 Австралия доллари 217,51 1 Австрия шиллинги 28,65
1 Англия фунт стерлинги 635,63 10Бельгия франки 97,73
1 Голландия гульдени 178,90 10Греция драхмаси 11,58
1 Дания крониси 53,06 1 БАА дирхами 116,86
1 АҚШ доллари 429,19 1 Миср фунти 100,99
10 Испания песети 23,70 100 Италия лираси 20,36
1 Канада доллари 274,80 1 Хитой юани 51,85
10 Люксембург франки 97,73 1 Малайзия ринггити 112,96
1 Германия маркази 201,58 1 Польша злотийси 103,42
1 СДР 552,60 1000 Туркия лираси 0,27
1 Финляндия маркази 66,31 1 Франция франки 60,10
1 Швейцария франки 266,33 1 ЕВРО 394,25
10 Жанубий Корея вони 3,27 10 Япония иенаси 35,81
1 Россия рубли 14,54 1 Украина гривнаси 80,58

*/ Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

(Боши 1-бетда)

Бу табиий ҳол, албатта. Улар билан фахрланмаслик, уларни улуғламалик мумкин эмас. Чунки уларнинг ҳар бирида ақл-идрок деган покиза онг-шарқона донолик мўжасам. Улуғ боболаримиздаги ҳалоллик ва поклик, эзгулик ва саховат, муруват ва камбағалпарварлик, мардлик ва жасорат, тўғрилик ва қатъиятлик, эътиқод ва сadoқат ҳамма-миз учун ибрат. Бироқ биз ҳаётда улардан ибрат олаёلمизми? Миллий ва маънавий қадриятларимиз ҳаётимизга, онгимизга қай даражада сингаётми? Унутиб юборган қадриятларимизни улуғ боболаримиз англагандек англай бошладикми ёки ҳали ҳам қадрият, эътиқод, маънавият деганда шахсий манфаат яширинган мунофиқликни тушунамизми?

Назаримда, бу саволларга ҳар биримиз ўз маънавиятимиздан, ориятимиздан, ўтмишимиз-у бугунимизни, масъулиятимиз-у насл-насабимизни қай даражада билишимиздан, шарқона доноликнинг моҳиятини қандай англашимиздан келиб чиқиб жавоб ахтаришимиз лозим. Шундай экан, миллий қадриятларимиз тикланиб ва мустаҳкамланиб бораётган бугунги кунда улуғ боболаримиз билан қуруқ фахрланавермасдан, улардан ибрат олишимиз, ҳаётга миллий маънавият – шарқона донолик қонуниятларини кенгроқ жорий этишимиз зарур.

Агар очигини айтидиган бўлсак, бугун баъзан ҳаридорни алдаган сотувчи ёки ҳадяга хирс қўйган домла, деҳқон даромадининг баракасини қориган ҳўжалик раҳбари ёки виждонини сотган таъмагир бошлиқ, миллий ғурури йўқ диэнатсиз ёки ана тилини билмайдиган манкурт "Менинг Имом Бухорийдек бобом бор", "Баҳоуддин бобомиз билан фахрланамиз", "Мен Амир Темур авлодиданман", деб қўрағига уриб мактагидани ёки радиода, телевидениеда ана шу улуғ зотлар ҳақида армонсиз гапирганини эшитганимиз, кўрганамиз ҳайратланасан қилиш. Шундай пайтда "Хў, садаган кетайлар, сабр қилинлар, улуғ боболаримиз билан-куя армонсиз фахрлангиз, бироқ ҳаётда улардан ибрат олаёلمизми?" дейдиган одам топилайди.

Шарқона маънавият деганда биз аввало одобни, ҳаёни, андишани, катталарга ҳурматни, ҳалолликни, ўғрилликни, бировга яхшилик қилишни, саховатпешаликни, камтарликни, камбағалпарварликни, тўйлар ва бошқа маросимларни миллий рўйида ўтказишни, азалий удул ва аъёнларимизга амал қилишни тушунамиз. Озодлик эришганимиздан кейин миллий маънавиятнинг бу қонуниятларига кўпроқ амал қила бошладик, унутганларимизни ҳамда

уруғи даврасида камтарона никоҳ базмини ўтказётган бўлса, биров неварасининг тутилган кунини ресторанда тантанали ўтказгани билан мағрурланяпти. Буларнинг ҳаммаси миллий қадриятларимизга, шарқона донолик қонуниятларига зид, улуғ боболаримиз маънавиятига хиёнатдир.

Ўзбекининг нимаси кўп, тўйларини маросимлари кўп. Ҳозир ҳам тўй мавсуми. Гап тўй ҳақида борар экан, бир нарсани афсусланиб айтиб ўтмаслик мумкин эмас.

ОФИЗДА ЎЗИНИКИ, АМАЛДА ЎЗГАНИКИ

таъқиқланганларини эса қайта тикладик. Энг муҳими, Ватан озодлиги миллийликнинг барча қўрилишлари, шарқона турмуш тарзининг барча қонуниятларига кенг йўл очиб берди. Шунга қарамадан, миллий ва маънавий қадриятларнинг ҳаётимизга сингиб бориши, назаримда, жуда секинлик билан борапти. Биз индивидуал эркинликка, яъни бировнинг фикри ёки маслаҳатига қўлоқ солмай ўз билганича ҳаракат қилишга ва оғизга келганини гапириб, хоҳлаганини бажаришга асосланган турмуш тарзидан воз кечолмаямиз. Бу айниқса ёшлар ҳаётида яққол кўзга ташланиб турибди. Таъмагирлик ва порахўрликдан қўтили олмаямиз. Бу иллатлар қанчалик илдиз отганлигини ошкор қилинаётган ҳаётий мисоллар ҳам кўрсатиб турибди. Ҳозир бировга яхшилик қилишнинг, саҳийликнинг, саховатпешаликнинг вақти келди. Бироқ бу олийжанобликни ҳали етарли даражада омаллаштири олмаямиз. Натижада биров топганига қаноат қилиб ўтирган бўлса, биров тўкин дастурхонини кўз-кўз қилиш билан мактаняпти, биров қариндош-

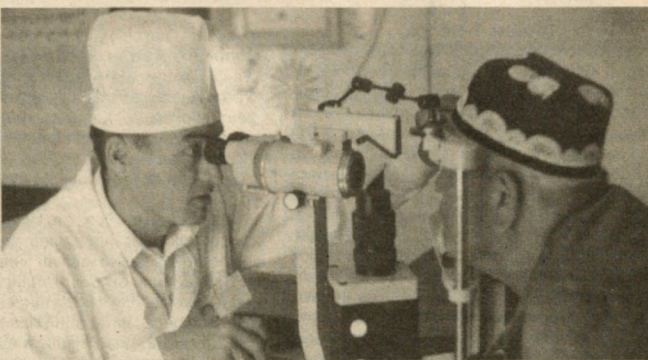
Биз миллий удулларимиз ҳамда аъёнларимиз ҳақида ҳақиқатдан ҳам кўп гапирялмиш ва кўп ёзгалмиш. Бироқ амалда улар ҳаётга таътиб этиляптими ёки йўқми – бу ҳақда қизиқмаймиз. Мана, бир мисол. Мустақилликнинг дастлабки йилларида Ўзбекистонда никоҳ маросимларини миллий аъёнларимизга мос, ўзбекона рўйида ўтказиш бўйича яхши ташаббус бошланган эди. Ушунда бу ташаббус Тошкентдаги кўпгина маҳаллаларда, вилоятлар ва туманларда оммавий тўс ола бошлади. Биз келин-куёвларни миллий либосларда кўра бошладик, яна ёр-ёрлар авжига чиқди, дастурхонлар миллий таомлар билан безатилди, тўйхонани миллий оҳанглар сеҳрлаб олди. Ўзи ҳамма миллатда ҳам тўй ва маросимларда тўлиқ миллий удулларга амал қилинади. Бу табиий ҳол. Ушунда тўйимизга миллийлик кириб кела бошлаган эди. Бироқ бу ҳолат узокқа бормасди. Ҳозир Тошкент шаҳрида ва баъзи вилоятларда ўтаётган тўйларда келин-куёвларни миллий либосларда камдан-кам ҳоллардагина кўрасиз. Аксариyat ҳолларда миллий

тўйда келин-куёвлар европача либослар кийишади. Ёки янги мода кетидан қувишади. Баъзан эса шахарлик бир бойвачча хоним ўйлаб тоғдан либосга тақид қилишади. Кўриб бир нарсани ҳечам тасаввур қилолмайсиз. Инсон умрида биринчи марта турмушга қияпти ёки уйланыпти дейлик. Бу унинг ҳаётидаги энг қувончли, энг унутилмас, энг ҳаяжонли, энг бахтли дамлар. Ҳаётда бир марта бўладиган ана шундай бахтли дамларда у қандай қилиб ўнлаб, юзлаб ҳар хил одамлар бадани теккан, яъни ихарага олинган қўйлақ ёки костюм-шимни қий олади? Ундан кўра ҳар иккала ёш никоҳ маросимига қийган, айтайлик, оддий атлас қўйлақ ёки бекасам тўйни, рўмол ёки чорсини турмуш қўрган энг бахтли дамларидан эсдалик сифатида умрбод сақлаб қўйганликларини дуруст эмасми? Умуман, никоҳ маросимиди, айниқса, келин учун гарбча либоснинг нима кераги бор? Худди замонавий эстрада қўшиқчилигида ёки ижтимоий ҳаётнинг баъзи бошқа жаҳаларида бўлганидек, нега ўз миллий маросим ва тўйларимизда ҳам нуқул бошқаларнинг урф-одатларига тақлид қиламиз? Фақатгина келин-куёвлар либосида эмас, балки тўйларимизнинг ўтиш жараёни ва қўрилишида ҳам бошқаларнинг аъёнларини ўзлаштиришга берилиб кетялмиш, чамамда. Ахир бошқалар бундай қилишмайди-ку? Миллий ва маънавий қадриятларимиз ҳақида кўп гапириб билан нега ўзимизни ўзимиз алдаймиш? Қайтага бошқалар олдиди ўзимизнинг миллий аъёнларимизни кўрсатиш билан мағрурланганимиз яхши эмасми?

Мамлакатимизда миллий мафкурамиш шаклланиб борапти. Бу мафкура халқимизнинг азалий аъёнларига, удулларига, миллий рўйида ва бой маънавий меросига асосланади. Шу билан бирга, бу мафкура умуминсоний қадриятларини ҳам ўзида уйғуллаштиради. Модомки шундай экан, миллий қадриятларимиз бизга ёт бўлган маънавиятнинг – гарбча турмуш тарзининг ҳамда ўзгалар урф-одатининг қурбони бўлмаслиги керак.

Н. ИБРОХИМОВ,
"Туркистон-пресс"

ЧУСТДАН ЧИҚҚАН ШИФОКОР

(Боши 1-бетда)

Ҳар бир касбнинг ўз сир-синаотлари бўлади. Тинмай ўқиб-ўрганиш, жаҳон тажрибаларини ҳаётга тадбиқ этиш учун изланиш талаб этилади. Бу, айниқса, шифокор учун муҳим ҳижат ҳисобланади. Абдурашид 1986 йили Россиянинг Қозон шаҳрида, 1996 йили Андижон шаҳрида, 1997 ва 2000 йилларда Тошкент шаҳрида Америка Қўшма Штатлари "Орбис интернационал" компаниясининг сайёр клиникасида замонавий жарроҳлик масалалари бўйича малака оширди.

Қўз касалликларини ичда энг кўп учрайдигани гавхарнинг хиралашуши ҳисобланади, дейди А. Сулаймонов. – Бунга тиббиёт тилида катаракта деб аталади. Қўз ичига ёруғлик тушмай, гавхар хиралашиб, одам кўрмай қолади. Бирдан бир йўли жарроҳлик билан даволашди. Бунда энг замонавий даволаш – хиралашиб қолган гавхар тозаланиб, унинг ўрнига сунъий гавхар

қўйишди. Даволаш учун атиги 6-7 кун қийоф. Биз вилоятда биринчи бўлиб бунга амалга оширганмиз. Ушунда 1996 йил эди. Шундан бун орадан ўтган беш йил мобайнида юзлаб беморларни даволадик.

Абдурашид ишлаётган шифохонада кўрув аъзоларида учрайдиган 28 турдаги касалликларни даволаш йўлга қўйилган. Бу ерда 16 нафар шифокор меҳнат қиляпти. Уларнинг бири олий тоифали врач, 7 нафари олий тоифали ҳамшира ва қолганлари кичик тиббиёт ходимларидир. Бўлим Тўрақўрғон, Мингбулоқ, Қосонсой туманлари аҳолисига малакали тиббий хизмат кўрсатаяпти. Ҳар ойда юздан ортқ бемор кўриш бахтига муассар бўлмоқда, бу жамоага катта обрў-эътибор келтирмоқда.

Т. МАҲКАМОВ
СУРАТДА: шифокор
А. Сулаймонов.
Муаллиф олган сурат.

ТАҚЛИД ҲАМ ЭВИ БИЛАН-ДА!

Янги ўқув йили бошланиши билан ўқув қуролларининг савдоси роса қизиган эди. Шундан бўлса керак, бозор расталаридаги моллар хили ҳам мавсумга қараб ўзгарди: ҳар қадамда ёйиб сотилаётган турли-туман идора ашёлари, айниқса, ранг-баранг муқовали дафтарлар ҳар қандай кишининг ҳам эътиборини тортади. Уларнинг хилма-хиллигини кўриб ўқувчилар қайси бирини харид қилишни ҳам билмай қолишади.

Муқовалардаги суратларни айтмасизми? Хориж мультфильмлари қаҳрамонлари дейсизми, жаҳоннинг мусика ёхуд кино юлдузлари дейсизми, борингки, қарашга унча-мунча уят-чан одамларнинг юзи чидамайдиган беҳаё расмлар туширилган дафтарларгача бор эди.

Газетамизда ана шундай беандиша муқовалар ҳусусида ўз фикримизни билдирган эдик. Ушунда ўзимизда ҳам сифати хорижникидан қўлишмайдиган, бироқ, муқовасида ўқувчи ёшларнинг маънавий дунёкарашига ижобий таъсир кўрсатадиган суратлар ва алломаларимизнинг ҳикматли сўзларидан намуналар берилган дафтарлар чоп этилса, деган фикрни ўртага ташлагандик. Не ажабки, ўзимизда ҳам ўшундай аъло сифатли умумий дафтарлар ишлаб чиқарила бошланди. Варақлари ҳам қордек оппоқ, рўчка теккизишга ҳам қўз қиймайди.

Муқовасидаги суратлар-ку қўзни оламан, дейди. Равшан Собиров дейсизми, Тохир Содиковми, Рашид Холиқовми... Ана, ўзингиз ёқтирган хонанданинг сурати бор дафтарни харид қилаверинг. Албатта, ёшларимиз мусикани жон-дилидан ёқтиради. Хонандаларнинг суратларини тўлашга ишқибозлар ҳам анчагина. Бу дафтарларни қараётган ташкилотлар масаланинг ана шу томонини пухта ўйлашган қўринадди. Балки хориждан келтирилатган, муқоваси шу тахлит "юлдузлар" расми билан безатилган оҳанжамали дафтарларга тақлидан чиқарилгандир. Яна ким билади дейсиз?

Аммо, нима бўлганда ҳам, махсулотнинг фақат харидоригиллигини ўйлаб, бошқа томонлари билан қизиқмаслик мақсада мувофиқ эмас-да! Дафтар – ўқув қуроли, демас, асосан ўқувчи ёшлар учун чиқарилади. Талабанинг вазифаси эса фақат ўқиш. Бинобарин, дафтар маърифат қуроли экан, унинг муқоваси ҳам маърифат учун хизмат қилмоғи керак. Шу боис муқоваларда кечagina саҳнага чиқиб туртга қўйиб билан ёшларга тўшган хонанда эмас, дунё илм-фани ҳазинасига салмоқли улуғ қўлган олим-фозилларимизнинг сиймолари, тарихий обидаларимиз, миллий қадриятларимиз, тарихий аъёнларимизнинг гўзал манзаралари акс эттирилса, нур устига аъло нур бўлмасмики?

Яна бир гап. Ана шу дафтарлар муқовасида янги ўзбек алифбосида битилган ёш санъаткорларнинг исм-шарифи билан бир қаторда рус тилида "Общая тетрадь" иборасининг битилгани қандай изохлаш мумкин? Ахир тилимиз ҳақида махсус қонун қабул қилинган, унда мамлакатимизда ишлаб чиқарилган махсулотлар ёрлиғидаги битиклар ўзбек тилида бўлиши, жоиз бўлса, бошқа тилларда ҳам тақдорланиши мумкинлиги очик-ошкор белгилаб қўйилган-ку? Қўшни Россия давлатида чиқарилган дафтарлар муқовасига тақлид қилиш ҳам эви билан-да! Ёхуд мутасадди ташкилотлар Давлат тили ҳақидаги қонундан беҳабармиканлар?

Хуллас, сифатли дафтар чиқарганга яраша унинг муқовасидаги безаклари ҳам чўқур маъмули бўлса, жуда саз бўларди-да!

Р. ЖАББОРОВ.

ЭКОЛОГИК ТАЯНЧ МАКТАБЛАРИ

Бухоро вилоятининг 18 та мактаби экологик таълим бўйича таянч мактаби мақомига эга бўлди.

Бу мактабларда экология асослари - атроф-муҳит муҳофазаси, ҳаво, сув, tupрок ифлосланишига йўл қўймаслик, ҳайвонот ва ўсимлик дунёсини авайлаб-асраш чўқур ўргатилади.

Мазкур мактабларда экологик хоналар ташкил этилиб,

мавзуга хос тарзда жиҳозланмоқда. Бу ишга олимлар ҳам ўз хиссасини қўшмоқда. Бухоро давлат университети профессор-ўқитувчилари вилоят табиати муҳофазаси қўмитаси мутахассислари билан ҳамкорликда ушбу билим даргоҳларида бўлиб, экологик дарсларини амалий машғулотлар билан қўшиб ўтиш борасида тавсиялар бермоқдалар.

(ЎЗА)

Фаргона вилояти Бешарик туман марказий шифохонасида Насиба Раҳимова бош врач ўринбосари бўлиб ишлаб келаётганига 30 йилдан ошди. Кўплаб шоғирдлар мураббийси Насиба опа халқ депутатлари туман кенгашининг депутаты. 6 нафар фарзанднинг онаси, 8 нафар неваранинг бувижониси. Фарзандларининг 5 нафари медицина соҳасида ишлайди.

СУРАТДА: Насиба опа фарзандлари даврасида.

Тургунбек МАҲКАМОВ олган сурат.

МЕН ҲАМ ЭДИМ СЕНИНГДЕК...

Айтишларича, бир шаҳарда мол-давлати бисёр, аммо ўта зикна бир киши яшаркан. Қўнларини бирини у эрталаб хотини билан нонушта қилиб ўтирганида дарвозадан тиланчи кириб келибди. Уни кўриши билан давлатманд киши дастурхонинг устини беркитибди.

–Худо йўллага бир бурда нон садақа қилин!

–дея ёлворди тиланчи.

–Уйда нон тугул, ушогги ҳам йўқ. Ўзим ҳам оқ ўтирибман, – деди уй эгаси унга жавобан. Тиланчи ноумид бўлиб орқага қайтди.

Орадан анча йил ўтди. Зикнанинг иши касодага учради. Бутун мол-дунёси қўлдан кетиб, хона-вардан бўлди. Олисини тебратишга ҳам қучи етмай қолган, хотинининг ҳам жавобини берди. Хотин кўп ўтмай ўзига тўқ одамга турмушга чиқди. Янги оила тинч-тотув умр кечира бошлади. Аввалгисидан кўра ҳушмуомала, меҳрибон ва саховат-

ли эри ҳам унинг қалбига ўзгача меҳр уйғотди. Бир кун эрталаб эр-хотин нонушта қилаётганларида дарвоза эшиги тақиллаб қолди. Эшик ортидан тиланчининг илтижолли овози эшитилди. Эркак аёлга битта нон тутқазиб, гадойга чиқариб беришни буюрди. Бир оздан сўнг аёл кўзда ёши билан эрининг ёнига қайтди.

–Тинчликми, хотин? Кўзларинг нечун намланди? Ким сени ранжитди?

–Эй хожа! Не кўз билан қўрайки, ҳозиргина нон сўраб келган гадой менинг аввалги эрим экан...

Уй эгаси анчагача сукут сақлаб турди ва маъноли кулимсирди:

–Эй, хотин. Қайтар дунё деб шуни айтар эканлар-да. Сен унинг никоҳида эканлигингда эшигингизга бир бурда нон сўраб бориб, ноумид қайтган бечора тиланчи мен эдим...

Рустам БЕК тайёрлади.

–Эшматвой, бу пайкални қурийтиб, говмишингизни янги пайкалда боқаяписизми?..

А. ҲАКИМОВ чизган расм.

ШУ ҲАҚИДА ОБ-ҲАВО ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

Республика об-ҳавосини қўзатиш маркази маълумотларига кўра, ҳафта бошида ҳаво ўзгариб туради, ёмғир ёғади. Фарбдан 7-12 м/с тезликда шамол эсади.

Тошкент шаҳрида кечаси 10-12, кундузи 13-15° илик бўлади.

Қорақалпоғистон ва Хоразм вилоятларида ҳарорат кечаси 2-7, кундузи 5-10° даражага етади.

Бухоро ва Навоий вилоятларида кечаси 6-11, кундузи 10-15° га кўтарилади.

Тошкент, Самарқанд, Жиззах ва Сирдарё вилоятлари ҳамда Фарғона водийсида ҳаво босими кечаси 8-13, кундузи 10-15° ни ташкил этади.

Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларида кечаси 9-14, кундузи 14-19° илик бўлиши кўтилмоқда.

10-13 октябрь кунлари эса республикамиз бўйича ҳаво ўзгариб туради. Фарбий шамол йўналишини ўзгартириб, шарқдан 7-12 м/с тезликда эсади.

Қорақалпоғистон ва Хоразм вилоятларида 10-11 октябрда кечаси 3° совуқ ва 2° илик, кундузи 5-10, 12-13 октябрда кечаси 2-7, кундузи 15-20° гача кўтарилади.

Бухоро, Самарқанд, Жиззах, Сирдарё, Тошкент вилоятлари ҳамда Фарғона водийсида ҳарорат 10-11 октябрда кечаси 1° совуқ ва 4° илик, кундузи 10-15°, 12-13 октябрда кечаси 5-10, кундузи 21-26° ни ташкил этади.

Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларида 10-11 октябрда кечаси 4-9, кундузи 13-18°, 12-13 октябрда кечаси 8-13, кундузи 23-28° гача етади.

(Газетанинг навбатдаги сони 12 октябрь, жума кунини чиқади)

СПОРТ ОЛАМИДА

ИМКОНИЯТ ҲАМОН

ЭЛЛИККА-ЭЛЛИК

Жанубий Корея ва Японияда 2002 йилда ўтадиган футбол бўйича жаҳон чемпионати саралаш мусобақаларининг Осиё минтақаси "В" гуруҳидаги иккинчи босқичи қизгин паллага кирди.

Чунки ушбу гуруҳ ғолиблиги учун Хитой терма жамоаси деярли 99 фоиз имкониятни қўлга киритган бўлса, иккинчи ўрин учун бахслар Қатар, БАА ва Ўзбекистон терма жамоалари ўртасида кечиши аниқ. Ишқибозларнинг хабари бор, мамлакатимиз шарафини ҳимоя қилаётган терма жамоамиз Доха шаҳрида майдон эгалари бўлиш катарликлар билан 2:2 ҳисобида дуранг ўйнашга, имкониятлари янада пасайганди. Аммо 5 октябрь кунини қўллаганда Қатар терма жамоаси ўз майдонида БАА термасини қабул қилиб 1:2 ҳисобида имкониятни бой берди қўйди. Бу натижа Амирлик футболчиларини иккинчи поғонага қўтарди. Аммо, ҳамюртларимизда ҳали ҳам имконият бор. Агар 13 октябрда уммонликларни иложи борича йирик ҳисоб билан енгилса ҳамда хитойликларни Тошкентда мағлуб эта олишса, терма жамоамиз футболчилари очколари сонини 13 тага етказиб олишади. Бироқ, араблар ўз майдонида Уммон термасини катта ҳисобда енгмаса, бу футболчиларимиз учун аини муддоо бўларди. Хитой терма жамоаси эса кейинги учрашувлар натижасидан қатъий назар жаҳон чемпионати йўлланмасини нақд қилиб қўйди. Эндиги кураш БАА ва Ўзбекистон футболчиларининг қайси бири яхши имкониятга эришишида қолди.

ИРОДА МАҒЛУБИЯТГА УЧРАДИ

Россия пойтахти Москва шаҳрида жаҳоннинг кучли теннисчилари иштирокида ўтказилаётган "Кремль кубоги" мусобақаларининг биринчи босқичида мамлакатимиз шарафини ҳимоя қилаётган Ирода Тўлағанова россиялик Татьяна Пановани енгиб, иккинчи босқичда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритганидан теннис ишқибозларининг хабари бор.

Аммо ана шу зафарли одимини давом эттириш Иродага насиб этмади. Чунки, теннисимиз маликаси иккинчи босқичда италиялик Сильве Фарина Элега уч сет натижаларига кўра имкониятни бой бериб қўйди. Дарове, "Кремль кубоги" турнирида қўллаган шов-шувли натижа эълон қилинди. Аёллар орасида жаҳоннинг биринчи рақамли ракеткачиси ҳисобланган швейцариялик Мартина Хингс россиялик Елена Деметтеевага 2 сет натижасига кўра 2:6, 2:6 ҳисобида ютқазиб қўйди ва турнир мусобақаларини давом эттириш ҳуқуқидан маҳрум бўлди.

ЎЗБЕКИСТОН ФУТБОЛ ФЕДЕРАЦИЯСИДА

Мамлакат миллий чемпионатининг олий ва биринчи лигаларида иштирок этаётган 16 жамоанинг 2001-2002 йилги Ўзбекистон кубоги нимчорак финалида қачон ва ким ким билан беллашиши маълум бўлади.

Ўзбекистон футбол федерациясининг навбатдаги йиғилишида кубок уйинларига ўтказилган қўрға ташлаш маросими натижаларига кўра нимчорак финалда "Академия"- "Хоразм", "Қизилқум", "Трактор", "Шахрихон", "Темирйўлчи", "Андижон", "Цементчи", "Бухоро", "Зарафшон", "Нефтичи", "Охангарон", "Насад", "Металлург" ўзаро беллашмишади. Дарове, "Пахтакор"- "Машъал" учрашуви ўтказилганидан сўнггина яна қайси жамоалар ўзаро рақиб бўлиши маълум бўлади.

Акбар ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув ҳўжалиги бошқармаси жамоаси Халқаро Оролни кутқариш фонди бошқаруви аъзоси Р.А. Гиниятуллиннинг вафоти муносабати билан чўқур таъзия изхор этади.

Фарғона вилоят қишлоқ ва сув ҳўжалиги бошқармаси жамоаси Халқаро Оролни кутқариш фонди бошқаруви аъзоси Р.А. Гиниятуллиннинг вафоти муносабати билан чўқур таъзия изхор этади.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлигининг "Сувиношоташ" уюшмаси жамоаси Халқаро Оролни кутқариш фонди бошқаруви аъзоси Р.А. Гиниятуллиннинг вафоти муносабати билан чўқур таъзия изхор этади.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлигининг "Сувиношоташ" уюшмаси жамоаси Халқаро Оролни кутқариш фонди бошқаруви аъзоси Р.А. Гиниятуллиннинг вафоти муносабати билан чўқур таъзия изхор этади.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлигининг "Сувиношоташ" уюшмаси жамоаси Халқаро Оролни кутқариш фонди бошқаруви аъзоси Р.А. Гиниятуллиннинг вафоти муносабати билан чўқур таъзия изхор этади.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлигининг "Сувиношоташ" уюшмаси жамоаси Халқаро Оролни кутқариш фонди бошқаруви аъзоси Р.А. Гиниятуллиннинг вафоти муносабати билан чўқур таъзия изхор этади.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлигининг "Сувиношоташ" уюшмаси жамоаси Халқаро Оролни кутқариш фонди бошқаруви аъзоси Р.А. Гиниятуллиннинг вафоти муносабати билан чўқур